

Tunis, najsjevernija točka Afrike, dovoljno je drugačiji da možete biti sigurni da ste stupili na drugi kontinent, a opet dovoljno mediteranski da znate da niste otišli predaleko od kuće. Ta, za afričke pojmove malena zemlja, na sjeveru je uronjena u valove Sredozemnog mora i tu se njegovo plavetnilo miješa sa zelenilom plodnih njiva i maslinika dok se jug zemlje poput klina zabio u prve dine saharskog bespuća i tamo vlada boja pijeska okupana suncem.

Prvi dodir sa Tunisom bio je pogled na njega iz aviona noću. Istoimena metropola je veliki dvomilijunski grad pa predstavlja prekrasnu sliku nepreglednog, beskrajnog mora svjetala koja is crtavaju duge linije avenija i ulica.

Nakon aerodromskih i carinskih formalnosti i prvih dodira sa Tunisom kroz tuniške policajce i službenike, natpise arapskim pismom i opipavanje prvih tuniških novčanica, krenuli smo postarijim autobusom uz zvuke domaće glazbe, koja nas je dalje svakodnevno i u svim situacijama vjerno pratila, prema sat vožnje udaljenom Hammametu gdje nas je čekao naš hotel.

Sutradan ujutro prvo dodir sa ukusnom, ali drugačijom hranom na doručku. Puno voća i povrća što je glavna hrana Tunižana, a daleko manje mesa nego kod nas. Sve je dosta začinjeno raznim začinima što hrani daje vrlo zanimljive okuse. Između ostalog koristi se puno harise, vrsta sušene, mljevene ljute paprike, šafran, curry, coriander i dr.

Nakon doručka odlazak u grad. Postariji taksist nas je u svom jednako tako starom, kao i svi taksiji, žutom automobilu, odvezao do centra grada, do Medine. Puno gradova u Tunisu ima svoju medinu što je riječ koja označava tvrđavu, odnosno svojevrstu jezgru iz koje je grad nastao. Na samom ulazu prvi dodir sa pravim arapskim svijetom. Mnoštvo trgovaca nas je doslovno uvuklo unutra. Ne prezaju ni pred čim da bi vas uvukli u svoj dućan. Ako pokažete i najmanji interes za neki od artikala, to je za trgovca znak da sigurno postoji način da vas uvjeri da ga i kupite. Ako pak ne pokažete baš nikakav interes za njega i njegovu robu, tada za njega postajete izazov i učinit će sve da ga u vama probudi. Zapravo to je sve velika igra nadmudrivanja i cjenkanja kao dio njihove kulture. S vremenom smo, unatoč prvotnoj nelagodi,

prihvatili pravila igre i cjenkanje nam je postalo vrlo zabavno. Malo glume i domišljatosti i cijena se spušta.

Zahvaljujući dijelom predrasudama, a dijelom dezinformacijama iz agencije, očekivali smo da će nas Tunis dočekati okupan suncem i s temperaturom od barem sedamnaestak stupnjeva Celzijusa. Tu smo se prevarili. Već na samom dolasku aerodrom nas je dočekao moker od nedavne kiše i ne baš visoka temperatura i tu su se već javile prve sumnje. Pravo iznenađenje doživjeli smo ujutro, kada je osvanuo siv i tmuran, kišovit, vjetrovit i hladan dan. Lagane majice i vjetrovke koje smo ponijeli, nisu bile niti blizu da nas obrane od hladnog vjetra. I u Africi je sada zima.

S odlaskom na jug oblaka je bivalo sve manje. Konačno se nebo pretvorilo u isto plavetnilo okupano suncem iako je i dalje, zapravo sve do kraja ostalo vjetrovito i hladno. Prvo smo se susreli s nepreglednim plantažama maslina. Znali smo se voziti i dva do tri sata a da im se nije nazirao kraj. Tunis ima oko 50 milijuna stabala maslina. Zgodna je usporedba sa njegovih desetak milijuna stanovnika pa bi dakle svaki Tunižanin morao obrati pet.

Stanovništvo Tunisa je inače vrlo mlado. Obitelji su brojne, sa četvero ili petero djece, tako da je preko pedeset posto stanovništva mlađe od dvadeset godina.

Dalje prema jugu krajolik je postajao sve oskudniji. Naši vjerni pratoci uz cestu, guste živice od kaktusa i drvoredi eukaliptusa, postajali su sve rjeđi dok konačno nismo stigli u pust brdovit kraj Matmate. Tu smo se susreli sa vrlo neobičnom kulturom Berbera, inače prastanovnika Tunisa i sjeverne Afrike, koje su kasniji osvajači, Feničani, Rimljani i Arapi, sve više potiskivali tako da danas žive povučeno u pustim brdovitim predjelima u neobičnim nastambama iskopanim u zemlji.

Spustivši se iz tog brdovitog kraja konačno smo ušli u beskrajnu ravnicu Sahare. Tlo se iz kamenog pretvorilo u pijesak prošaran oskudnim čupercima debelih, tvrdih, naizgled suhih travki. Pijesak je nevjerovatno sitan i fin i vjetar ga raznosi uokolo. Dok smo hodali po njemu noge su nam polako propadale u njega kao u najfiniji tepih. Tu smo se susreli i sa devama, pravim pustinjским lađama. To su nevjerovatno korisne i otporne životinje. Jako dugo mogu

izdržati bez vode što im je zaštitni znak. Što se hrane tiče uopće nisu zahtjevne i sasvim su zadovoljne i s onim suhim travkama, a po potrebi njihovi zubi i jezici mogu samljeti i najoštrije kaktusove stabljike i bodlje. Gotovo nikada nisu bolesne, a u najvećim oskudicama vode njihova jetra može reciklirati i njihov vlastiti urin. Koliko je cijenjena govori i činjenica da se nikada ne ubija radi mesa jer je prevrijedna za druge stvari.

Jahanje na devi je vrlo zanimljivo, hoda polako i lagano se lula, ali ipak je najinteresantniji trenutak njezino ustajanje i spuštanje. Ako se čovjek dobro ne primi vrlo lako preleti preko nje i završi u prašini.

Putujući kroz pustinju prošli smo kroz niz oaza. Zahvaljujući izvorima vode na tim mjestima izrasle su manje ili veće šumice palmi. To su zapravo palme uzgojene od stanovnika oaza koji žive od prodaje njihovih vrlo ukusnih plodova, datulja. Naročito su cijenjene tzv. «Light fingers» jer osim što svojim oblikom podsjećaju na prste, toliko su prozirne da kroz njih prolazi svjetlo.

Ipak najupečatljiviji dojam koji smo ponijeli iz Tunisa su ljudi. Od ranog jutra su nasmijani i uvijek spremni pružiti pomoć. Moglo bi se pomisliti da su takvi samo u ophođenju sa turistima zbog promidžbe i zarade, ali osvjedočili smo se da su uglavnom uvijek takvi. Žive opušteno i bez žurbe. Vrlo malo im treba da započnu pjesmu i ples. Materijalno nisu bogati, dapače vrlo skromno žive, ali isto tako se nigdje nismo sreli sa siromaštvom, prosjacima ili nečim sličnim. Može se reći da nemaju puno, ali sigurno imaju dovoljno, a onoga čega imaju najviše su dobronamjernost i osmjesi.

Tunis - vrata Afrike

Autor Ivana Zglavnik

